

a jelenetekben belül, jól időzítettek, jól dolgoztak csapatban, figyeltek a többiekre és magára a jelenetre, éberek, lendületesek, életrevalók és humorosak voltak mindannyian. Az első jelenet egy családi szülinap, vagyis egy családi konfliktus köré épült: egy kamasz lány és az ő integritását, magánéletének határait megsértő szülők közt fellépő kommunikációs zavarokról, zsákutcáról szólt. Jól működő humorforrás a lány problémáinak kontrasztot állító (és ugyanakkor részben éppen a problémáit generáló) halk szavú, mindig nyugodt és elfogadó, magát a spirituális bölcselekedéstől mértékkel óvó, adott pillanatban táncra perdülő apuka, a flegma, pofátlan lánytestvér és az extrém-dilis barátnő. Probléma-megoldatlanul, majd-hogynem tetőpontnál távozunk, hogy egy sötét pincébe menjünk. Amilyen sejtelmes a helyszín, éppen olyan sejtelmesen bontakozik ki a jelenet. Egy szemétdomb közepén kvázi hajléktalanként élő lányba próbál egy jóindulatú, kissé fura szociális munkás barátnő és egy szuper-agilis ikertestvér életkedvet táplálni – a születésnapján. De nincs esélyük az óriásnyuszival szemben. A szabad ég alatt az udvaron három szingli lány szövetsége egy szülinapi találkozó alatt bomlik szét – persze, hogy a fiúk miatt. Innen már csak a buliba mehetünk, aminek a végén még kapunk egy minden szál elvarrását tartalmazó finálét. Meg egy nagy adag életkedvet a hazaútra is!

A Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakközép 11.B osztályának előadása Gyevi-Bíró Eszter rendezésében bizonyos tekintetben kilógott a sorból és kitűnt abból. Két orosz népmese összedolgozásával és annak előadásával egy mitikus időt teremtettek a színpadon. Kikerültünk a hétköznapi időszámításból és tempóból, és belekerültünk valamiféle időtlenségbe és egy a miénktől különböző

ritmusba, sebességbe. Amit a játsszók végig következetesen tudtak tartani, nem estek ki belőle egy pillanatra sem. Együtt mozogtak, együtt lélegeztek, úgy működtek együtt az előadásban, mintha egy lény különböző testrészei lennének: egyek voltak, mégis mindenki a maga szerepét töltötte be a nagy egészben. Organikusan. Megfelelő tempóban. Tulajdonképpen a megküzdés, felnőtté válás férfi és női rituáléját gyúrták egybe *A mezők fehér lovagja* és a *Szépséges Vasszilisza* történetének egybefonásával, de a lényeg itt mégis a más minőséggé történő átalakulás volt. Egy-egy játsszó számos szerepet alakított, egyikből másikba ugrott, tartotta a többieket, alájuk játszott, tömegben egy arc volt a sok közül, vagy főszereplő, mindig: olyan jelenléte volt, ami megteremtett egy egységes erőteret. Akár az egy formát kiadó csoportos mozgások (Baba Jaga háza), akár a páros kontakttánc (Vasszilisza és a baba egygyéválása), akár a csatajelenetek, akár a Baba Jaga óriásbáb, akit – ha jól láttam –, négy ember mozgatót egyszerre, amitől polipszerű, élő és holt anyagból összeálló lényvé vált: minden mozdulat kidolgozott, pontos, koncentrált volt. Schol egy kizökkenés. A mitikus történetet idézőjelbe tevő ironikus kiszólások, gegek időzítése is tökéletesen működött: humorral itatta át az ősi küzdelem történetét. Ezen felül azonban egyéni teljesítmények is kitűntek (Vasszilisza és a fehér lovag dala meg-megállították az időt). *A mezők fehér lovagja* felemelő, minden pátoz nélkül. Tartalmas, hiteles, „egyben van”, akár a szöveget, akár a mozgást, akár a népzeneből összeálló zenei világot, akár a jelmezeket, akár a hangszereket, játsszó tárgyakat, akár magát a játékot nézzük. Ahogy a zsűribeli színész kollégám mondta: ez az előadás aznap este elszállt.

XXIX. ORSZÁGOS DIÁKSZÍNJÁTSZÓ TALÁLKOZÓ

Szolnok, Aba-Novák Agóra Kulturális Központ, 2018. április 27-29.

Balla Richie

A 2018-as Országos Diákszínjátsszó Találkozóznak idén Szolnok adott otthont. Míg az I. Országos Diákszínházi Fesztivál sokkal feszítettebb, az arany minősítést szerzett előadásokat felvonultató programsorozat volt, úgy a XXIX. ODT inkább a találkozájelleget öltötte magára. Olyan találkozó, mely során nem a megmérettetés áll a középpontban, hanem a közös tréningek, szakmai és emberi párbeszéd. Idő a találkozásra. A XXV. Globe Fesztivál kiegészítőprogramként szerepelt. A regionális zsűrik ajánlására 16 csoport kapott meghívást a 7 regionális rendezvényről, 14 ezüst minősítéssel és 2 bronz minősítéssel értékelt csoport (*az észak-magyarországi régióban nem került kiosztásra ezüst minősítés*).

A válogatási szempontok a következők voltak:

- *Közösségi alkotás:* A csoport jelenlegi képességeinek megfelelően került kiválasztásra a feldolgozandó anyag. Mindenki saját képességeihez mérten látja el színpadi feladatát.
- *Szakmai kíváncsiság a többi csoport irányába:* A csoport a régiós fesztivál egészén képviseli magát, a lehetőségeihez képest teljes létszámban. A többi csoport előadásaira nézőként érkezik, a moderált beszélgetéseken részt vesz, hozzászól, kérdez, aktívan jelen van. Fontos, hogy a fiatalok nyitottak legyenek egymásra, érdekelje őket a másik véleménye és a sajátjukat is szívesen elmondják, hiszen az ODT-n ennek a jellegű attitűdnek fontos szerepe lesz.

- *Színházi minőségre való törekvés:* Színjátszó találkozóról lévén szó, a minőség sem elhanyagolható szempont. De nem a legügyesebb színjátszókat, csoportokat keressük, azokat a produciókat várjuk az ODT-re, amikben látható a potenciál, de amin még érdemes dolgozni, hiszen a meghívott szakemberek a további munkára, útra tesznek majd javaslatokat. Itt is fontos a nyitottság, mind a csoport, mind a csoport vezetője, rendezője irányából, hiszen csak így lehet párbeszédet kezdeményezni a látottak alapján.
- *Minősítés:* az előadás a regionális fesztiválon ezüst vagy bronz minősítést kapott.

A meghívottak közül két csoport nem tudott jelen lenni, így végül 14 csoport (*közel 160 résztvevő*) mutatkozott be előadásával az ODT keretein belül, mellettük 6 produció a Globe Fesztiválon.

DÉL-ALFÖLD

Ifjú Morbid Színpad, *Fehér zaj*, rendezte: Sárosi Gábor

NYUGAT-DUNÁNTÚL

actcentus, *Robbanás az éjszakában*, rendezte: Balla Richie

H-alom, *Hamlet cafatok ponyvára és 36 végtagra*, rendezte: Tóth Szilvia

DÉL-DUNÁNTÚL

DuhajKodály *A bolondok hajója*, rendezte: Gál Éva

Deák, *Ne a cipődet nézd*, rendezte: Nagy Emese, Szabolcsi Marcell

Cserejános, *Szenyves*, rendezte: Fenyvesi Mihály, Keresztény Tamás

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Diósgyőri Gimnázium Nagyszínpad, *marioNETt*, rendezte: Papp Zsolt

KÖZÉP-MAGYARORSZÁG

Marjan csoport, *GY.I.K.*, rendezte: Balla István

Kolozsvári hepaj, *Zile nebune in Cluj, avagy a kolozsvári örült napok*, rendezte: Regös Simon

ÉSZAK-ALFÖLD (Debrecen)

Adyák 10.D – KIMI 7, *A rovarok életéből*, rendezte: Bolla Bence

Adyák 11.D – KIMI 8, *A lázadásra nem gondolnak ők*, rendezte: Kiss Diána Aida

Márnembolyaisokk, *A merénylet*, rendezte: Deczki Klára

ÉSZAK-ALFÖLD (Nyíregyháza)

Blöff színház 10.D, *Vesztetgár*, rendezte: Vona Éva

Kriplik 11.D, *A kripli*, rendezte: Vona Éva

Az idei év egyik újtásaként a találkozóra meghívást kaptak olyan csoportvezetők – szám szerint 15 fő – akiknek csoportjai most nem jutottak el az ODE által szervezett ODF-re vagy ODT-re. Végül 8 fő drámatanár/rendező élt a lehetőséggel és utazott el Szolnokra, ahol az előadások megtekintése mellett, a szakmai megbeszéléseken is jelen voltak, illetve Perényi Balázs vezetésével a fesztivál utolsó napján, egy nekik szervezett 3 órás tréningen is részt vehettek. Rendkívül fontos lépés ez a szakmai minőségbiztosítást tekintve. Szeretnénk, ha a diákszínjátszó-rendezők nemcsak saját régiójukban látnának előadásokat, hanem más országrészek diákcsoportjainak producióival is találkozoznának. Ez is a közös épülés, tanulási folyamat részét képezi: felfedezni egy-egy előadásban a hasonlóságokat, különbséget, annak folyamatát vizsgálni; majd ebből kiindulva pedagógiai és színházi szempontok mentén elemezni, a látottakat átgondolni. Jó alapot jelenthet mindez a szakmai párbeszéd kialakítására, melyet az elmúlt években kissé elhanyagoltunk – ebben se az idő, se a távolság, se a sok-sok elfoglaltság nem segített minket. A tréningek többek közt az egyéni fejlesztőmunkát célozták. A csoportvezetők visszajelzései alapján ez a nekik felkínált lehetőség jó kezdeményezésnek bizonyult, így érdemes a jövőben továbbgondolni.

Tréninghelyzeteket a fellépő diákok számára is biztosítottunk. A már említett Perényi Balázs (*színeszmesterség*) mellett Cseri Hanna (*kreatív zene*), Fekete Anikó (*fizikai színházi tréning*), valamint Tóth Zoltán (*színeszmesterség*) dolgozott a fiatalokkal. Három-három előadásból álló blokkok után vonultak el az éppen az aktuális blokkban fellépő fiatalok és dolgoztak a trénerekkel, hol párhuzamosan, hol egy csoportban.

Alapvető célunk volt, hogy a fiatalok egymás előadásának megtekintése mellett a közös alkotás, a közös munka ízét is megérezhessék, hogy minél jobban megismerhessék egymást – emberileg, szakmailag egyaránt.

Bérczes László és Szalai Ádám a szakmai beszélgetéseken jó hangulatú, párbeszédre buzdító attitűdjével a fiatalokat arra ösztönözte, hogy adjanak visszajelzést egymás munkájára, előadására. Az idő szűkössége mi-

att nem tudott kialakulni hosszas párbeszéd, de valószínűleg erre egy minimum fél nappal kibővített találkozó adhatna csak keretet. Az is kiderült, hogy nem minden régióban természetes a diákok számára, hogy egymás produkcióiról a „tetszett”, „nemetszett” kategorizáláson túl beszélgessenek. Pláne nem egy teremben, más füle hallatára. Egyes területeken van erre kísérlet, s a diákokban is felmerülnek kérdések a látottak alapján, másutt inkább a visszajelzésre vágnak. Így a jövőben további célunk, hogy a zsűrizés interaktívva tételét szorgalmazzuk, ennek formáját megteremtjük.

Nagy csoda, hogy 29. alkalommal is létrejöhetett az ODT, s már készülünk a jövő évi kerek évfordulóra. A szolnoki találkozó családias jellegét tervezni sem kellett, hiszen adta magát mindegyik helyzet: látva, hogy különböző csoportok diákjai beszélgetnek, együtt pingpongoznak, az étkezéseknél egy helyre ülnek vagy kint a művelődési ház előtti területen a fűben ülve gitároznak, énekelnek. Ezek azok a pillanatok, melyekhez a ODE a kereteket kell, hogy megteremtse, a gyakorlat azt igazolja, hogy a „mindenkori” diákszínjátszók pedig élnek a nekik felkínált lehetőséggel. Azt gondolom, ez mindennél fontosabb. Általános tapasztalat és a visszajelzések alapján is megállapítható volt, hogy jó hangulatú, a szervezésben is gördülékenyen zajló feszített zártunk Szolnokon, ami a „találkozó jellegnek” minden ízében megfelelt.

ODE-fórum

Soponya, 2018. augusztus 12.

Fekete Anikó

Az Országos Diákszínjátszó Egyesület életében ritka az olyan pillanat, mint amelyik 2018. augusztus 12-én Soponyán jött létre. Olyan egyeztető fórum került megrendezésre, mely közel harminc résztvevővel (Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, Észak-Magyarország, Közép-Magyarország, Nyugat-Dunántúl, Közép-Dunántúl) egy egész napon át zajlott. Aktuális kérdésekkel foglalkoztunk, az egyesület főbb tevékenységeit, hatékonyságát, fejlődési irányait próbáltuk tisztázni. Négy főbb csapásként a regionális találkozóról, az Országos Diákszínjátszó Találkozóról, az Országos Diákszínházi Fesztiválról és a 30. jubileumi évünkről gondolkodtunk. A workshopok, képzések, a mentorprogram és a tábor most nem kerültek előtérbe.

Diákszó

Néhány diák is részt vett a soponyai tanácskozásban, akik az augusztus 13-tól 19-ig tartó, a közelben lévő abai ODE-tábor színjátszói voltak, ám a fórum kedvéért egy nappal előbb érkeztek. Hét diák, akik Balláné Bálint Bernadett vezetésével külön szekciót alkotva ötletelhetek arról, hogy mit szeretnének, kidolgozhatták a számukra ideális fesztivált. Ez volt az ODE-fórum egyik legnagyobb hozadéka, hogy ők maguk, a hazai diákszínjátszás néhány érintettje is jelen tudott lenni. A közös gondolkodás során a regionális diákszínjátszó találkozók (RDT-k) és a két országos rendezvény zsűrizési lehetősége és egy ehhez kapcsolódó, de ettől különálló moderált beszélgetés volt a fókuszban. A fórumon jelenlévő diákok ideálisnak gondolnák egy hozzájuk életkorban közelebb álló moderátor bevonását, aki segítené a játszók közötti párbeszéd kialakulását. Felmerült az off-programok kisebb, tematikus programokra való bontása, valamint a tréningek hosszabb időtartama is. Az idei tapasztalatok alapján a diákszínjátszó szekció a továbbiakban is remek lehetőséget nyújthat arra, hogy azokkal gondolkodjunk közösen, akikért működik az egyesület, és akikhez szól a felmenő rendszerű fesztivál. Jó volna, ha minél több régióból érkeznének diákok, hogy minél több vélemény tudjon találkozni.

A fórum programja

Előbb tisztáztuk, hogy a nap folyamán mely témákat érintjük majd, ezt követően a szekcióvezetők összegezték az idei év tapasztalatait, hogy mely problémák mentén kellene ezeket vizsgálni, és a különböző régiókból érkezők négy-öt fős kiscsoportokba rendeződve egy órán keresztül ezekről beszélgettek. Végül témánként mindenki elmondta gondolatait. Ebéd után pedig minden kiscsoportból egy-egy személy képviselt egy témát, ez alapján szerveződünk újabb csoportokba, s igyekeztünk a megoldásokon gondolkodni.

RDT (regionális diákszínjátszó találkozó)

Tóth Zoltán, az Országos Diákszínjátszó Egyesület elnöke vezette az RDT-szekciót. A fesztiválrendszer legkényesebb kérdése az értékelés rendszere, mely „legaktívabban” a regionális találkozókra kerül felszínre. A fórumon elhangzott, hogy méltatlan hét-nyolc hónapos folyamat eredményét, az előadást öt percben megvi-